

Keuzedeel mbo

Ondersteunen Eigen Regievoering (OER) in de chronische zorg

Code

K1363

Ontwikkeld door: Stichting Academische Verpleeg(t)huiszorg Nederland (S-AVN) in samenwerking met ROC van Flevoland en SBB
Penvoerder: Sectorkamer zorg, welzijn en sport

1. Algemene informatie

D1: Ondersteunen Eigen Regievoering (OER) in de chronische zorg

Studielast

240

Beroepsvereisten

Nee

Certificaten

Nee

Ontwikkeld voor kwalificatie(s)

Zie bijlage op www.s-bb.nl/kwalificatiedossiers

Toelichting

Het handelings- en organisatiemodel Ondersteunen Eigen Regievoering (OER) in de chronische zorg, zoals beschreven in het proefschrift van Lineke Verkooijen, is gericht op het helpen van/zorgen voor mensen die blijvend zorgafhankelijk zijn en hulp nodig hebben bij Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen (ADL). In het model staat het ondersteunen van de eigen regie centraal, gedefinieerd als: “Het organiseren/coördineren van het eigen leven gericht op een goed leven in eigen ogen”. Het model OER is een verdieping op het klinisch redeneren zoals dat in de reguliere opleidingen wordt aangeleerd. Het model OER betreft een manier van teamhandelen (doen, denken en in gesprek met collega's en cliënt) waarbij een onderzoekende houding (willen weten en begrijpen van de behoeften van de bewoner/cliënt) centraal staat. Werken volgens het handelings- en organisatiemodel OER voorkomt dat mensen die blijvend of langdurig zorgafhankelijk zijn onnodig: (1) hun eigen regievoering kwijtraken en (2) gehinderd worden in het leven van hun eigen leven.

Relevantie van het keuzedeel

De houdbaarheid van onze zorg staat in brede zin onder druk. De komende decennia neemt de zorgvraag alleen maar verder toe vanwege de vergrijzing. Ondanks de aandacht voor preventieve zorg zullen er altijd cliënten zijn die blijvend of langdurig zorgafhankelijk zijn. Het handelings- en organisatiemodel Ondersteunen Eigen Regievoering (OER) is gericht op deze cliënten. Bij cliënten die zorgafhankelijk zijn wordt op dit moment vaak nog (te) veel uit handen genomen, zo is te lezen in het WOZO-document van minister Helder uit 2022. Het model OER draagt bij aan het beheersbaar houden van de zorg voor deze cliënten en voorkomt dat cliënten onnodig de eigen regie verliezen. Daarnaast sluit het model aan bij het Kwaliteitskader Verpleeghuiszorg 2021 met ‘samen leren’ als basis voor kwaliteitsverbetering. Het handelings- en organisatiemodel Ondersteunen Eigen Regievoering stimuleert onderzoekend werken en leren met collega's en leidt tot meer werkplezier van zorgmedewerkers.

Beschrijving van het keuzedeel

Dit keuzedeel betreft een verdieping in het bieden van hulp bij Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen (ADL) aan cliënten die blijvend of langdurig zorgafhankelijk zijn. Het keuzedeel is gericht op onderzoekend en lerend werken volgens het handelings- en organisatiemodel OER, dit model gaat uit van de eigen regievoering van de cliënt. Studenten leren in het keuzedeel om in een team effectieve ADL-ondersteuning te organiseren, te verlenen en steeds te verbeteren op een wijze die onnodige inperking van eigen regievoering bij de cliënt voorkomt.

Branchevereisten

Nee

Aard van keuzedeel

Verdiepend

2. Uitwerking

D1-K1: Organiseert en biedt ADL-ondersteuning volgens het handelings- en organisatiemodel OER

Complexiteit

De beginnend beroepsbeoefenaar levert en verleent ADL-ondersteuning aan blijvend of langdurig zorgafhankelijke cliënten* volgens het handelings- en organisatiemodel Ondersteunen Eigen Regievoering (OER). De verzorgende handelingen zijn in dit model onderdeel van een continu proces van inventariseren, afstemmen welke zorg nodig is, handelen, reflecteren en verbeteren. Dit vraagt een onderzoekende en lerende houding van de beginnend beroepsbeoefenaar. Daarnaast heeft de beginnend beroepsbeoefenaar specialistische kennis van het handelings- en organisatiemodel OER nodig en vaardigheden zoals samenwerken en reflecteren. Een complicerende factor is dat de beginnend beroepsbeoefenaar continu afwegingen moet maken over wat hij/zij doet of juist laat om de regievoering van de zorgvrager te ondersteunen. Dit betekent ook handelingen bewust niet doen om de regie bij de cliënt en/of de vertegenwoordiger** te laten. Het leveren en verlenen van zorg volgens OER is maatwerk, al zijn de dagelijkse zorghandelingen routinematig.

*Waar cliënt staat in dit keuzedeel, kan ook zorgvrager, bewoner of patiënt worden gelezen.

**Met vertegenwoordiger bedoelen we in dit keuzedeel de naaste, mantelzorger of verwante van de cliënt.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar inventariseert, organiseert en verbetert de ondersteuning bij Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen (ADL) in samenwerking met collega's. Bij de uitvoering van ADL-ondersteuning werkt hij/zij zelfstandig. Hij/zij is verantwoordelijk voor zijn/haar bijdrage aan het continue proces van inventariseren, organiseren, afstemmen en verbeteren van ADL-ondersteuning en voor de ADL-ondersteuning die hij/zij uitvoert.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft specialistische kennis van het handelings- en organisatiemodel OER
- heeft kennis van het verschil tussen klinisch redeneren en OER-redeneren
- heeft kennis van planbare, semiplanbare en niet planbare zorgactiviteiten
- heeft kennis van de financiële, organisatorische, professionele en ethische kaders voor de chronische zorg
- kan cliënten in de chronische zorg ondersteunen bij ADL
- kan sociale en communicatieve vaardigheden toepassen bij het uitvoeren van de stappen uit het handelings- en organisatiemodel OER
- kan werkwijzen en instrumenten van het handelings- en organisatiemodel OER toepassen
- kan de wensen en behoeften van de cliënt of de zorgvraag inventariseren en monitoren
- kan onderzoekend samenwerken en leren in een team
- kan reflectievaardigheden toepassen

D1-K1-W1: Organiseert ADL-ondersteuning volgens het handelings- en organisatiemodel OER

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar verzamelt informatie over de behoeften en wensen voor ADL-ondersteuning en de context zoals de leefsituatie en het sociale netwerk rondom de cliënt. Hiervoor voert hij/zij een gesprek met de cliënt en/of vertegenwoordiger en/of observeert de cliënt in zijn/haar leefsituatie. De beginnend beroepsbeoefenaar stelt vragen, luistert blanco, observeert en controleert of hij/zij de cliënt of vertegenwoordiger goed heeft begrepen. Hij/zij brengt op basis van de verzamelde informatie vraagpatronen en benodigde zorgactiviteiten in beeld, waarbij hij/zij onderscheid maakt tussen planbare, semiplanbare en niet planbare zorgactiviteiten. Vervolgens maakt de beginnend beroepsbeoefenaar in afstemming met collega's een afweging van mogelijkheden en keuzes voor de organisatie en uitvoering van de gewenste ADL-ondersteuning binnen de geldende kaders. Hij/zij denkt onder andere mee over mogelijkheden voor (aanpassing in) personele inzet, (slimme) hulpmiddelen en bijdragen of wensen van het sociale netwerk van de cliënt. Hij/zij legt, indien daartoe door het team aangewezen, de teamafspraken over de organisatie en uitvoering van de zorg vast en bespreekt deze met de cliënt en/of vertegenwoordiger.

Resultaat

De beginnend beroepsbeoefenaar heeft bijgedragen aan teamafspraken over de organisatie en uitvoering van de zorg voor een cliënt. De teamafspraken zijn tot stand gekomen volgens het model OER en sluiten aan bij de wensen, behoeften en mogelijkheden van de cliënt.

D1-K1-W1: Organiseert ADL-ondersteuning volgens het handelings- en organisatiemodel OER

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- inventariseert voldoende en juiste informatie volgens de instructies uit het model OER;
  - stelt vragen zonder sturend te zijn;
  - brengt vraagpatronen en benodigde zorgactiviteiten deskundig in beeld volgens het model OER;
  - levert een actieve bijdrage aan de afstemming met collega's;
  - toont een onderzoekende houding;
  - communiceert duidelijk en respectvol;
  - werkt constructief samen met collega's bij het maken van teamafspraken volgens het model OER;
  - registreert verzamelde informatie en teamafspraken nauwkeurig op de in het model OER voorgeschreven manier.
- De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Formuleren en rapporteren, Analyseren, Plannen en organiseren, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten

D1-K1-W2: Verleent ADL-ondersteuning volgens het handelings- en organisatiemodel OER

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar ondersteunt de cliënt bij ADL volgens de teamafspraken die met de cliënt en/of vertegenwoordiger zijn gemaakt. Afhankelijk van de afspraken ondersteunt hij/zij de cliënt bij bijvoorbeeld wassen, aankleden, voeden of mobiliteit. Hij/zij past de ondersteuning aan als de cliënt in woorden en/of gedrag aangeeft dat hij/zij een andere ondersteuning wenst. De beginnend beroepsbeoefenaar legt de afwijkingen van de teamafspraken en oorzaken vast, zowel afwijkingen betreffende de organisatie als de uitvoering van de ADL-ondersteuning.

Resultaat

De cliënt is ondersteund bij ADL volgens de teamafspraken en met behoud van de eigen regievoering van de cliënt. De beginnend beroepsbeoefenaar heeft ingespeeld op de situatie en behoeftes van de cliënt op dat moment en eventuele afwijkingen van de teamafspraken vastgelegd.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- houdt zich zorgvuldig aan de teamafspraken voor de zorgactiviteiten;
- ondersteunt de cliënt zodanig dat de eigen regievoering van de cliënt (hoe beperkt ook) niet onnodig wordt gehinderd;
- ondersteunt de cliënt deskundig bij ADL;
- is alert op wensen, gedrag en houding van de cliënt en past zijn/haar handelen aan als dat nodig is;
- legt afwijkingen van de teamafspraken en oorzaken vast op de in het model OER voorgeschreven wijze.

De onderliggende competenties zijn: Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten, Omgaan met verandering en aanpassen, Aandacht en begrip tonen, Formuleren en rapporteren

D1-K1-W3: Reflecteert op de verleende ADL-ondersteuning volgens het handelings- en organisatiemodel OER

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar reflecteert op het handelen van het team in de dagelijkse overleggen met collega's. Hij/zij deelt gesignaleerde afwijkingen van de teamafspraken in deze overleggen aan de hand van vragen uit het handelings- en organisatiemodel OER. Hij/zij bespreekt de afwijkingen en oorzaken die door hem/haar en/of collega's uit het team zijn ingebracht. Hij/zij denkt bij structurele afwijkingen mee over voorstellen voor verbetering of ontwikkeling van de ADL-ondersteuning voor een specifieke cliënt en/of voor de verleende zorg door het team in het algemeen.

Resultaat

Afwijkingen en oorzaken zijn gedeeld en besproken in dagelijkse overleggen. De beginnend beroepsbeoefenaar heeft een bijdrage geleverd aan voorstellen voor verbetering of ontwikkeling van de ADL-ondersteuning voor een specifieke cliënt en/of voor de verleende zorg door het team in het algemeen.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- reflecteert op de verleende zorg zoals beschreven in het model OER;
- verwoordt de door hem/haar gesignaleerde afwijkingen en oorzaken duidelijk en integer;
- vormt een reëel beeld van zijn/haar eigen handelen in relatie tot de teamafspraken;
- communiceert duidelijk en respectvol met collega's;
- levert een constructieve bijdrage aan voorstellen voor aanpassing of verbetering;
- toont een lerende houding.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Ethisch en integer handelen, Leren, Onderzoeken, Vakdeskundigheid toepassen